



Miljøministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 15. marts 2024
Sagsnummer: 2021-1298
MIM 38-24

./.. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering talepapir vedrørende forelæggelse i FEU om rådsmøde (miljø) – 25. marts 2024.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Henrik Hedeman Olsen



Forelæggelse i FEU om rådsmøde (miljø) d. 25. marts 2024
samt tidligt forhandlingsoplæg om jordbundsmonitorering

Møde i Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2024 om tidligt forhandlingsoplæg vedr. jordbundsmonitorering (punkt 6) samt rådsmøde (miljø) 25. marts 2024 (punkt 7).

(Det talte ord gælder)

Svar

- Jeg vil i dag forelægge én sag **til tidligt forhandlingsoplæg**. Derudover vil jeg forelægge de to miljøpunkter, der er på dagsordenen for miljørådsmødet den 25. marts. De sidste to punkter forelægges **til orientering**.
- Punkt 6 på dagsordenen vedrører Kommissionens **forslag til direktiv om overvågning af jordbunden og jordbundens modstandsdygtighed**.
- Sagen forelægges til tidligt **forhandlingsoplæg**.
- Det forventes, at punktet er på miljørådsmødet den 17. juni, til generel indstilling.
- Vi talte sidst om sagen her i udvalget tilbage i december, hvor sagen var på miljørådsmødet til en politisk drøftelse.
- Kommissionens forslag indebærer, at der etableres et overvågningssystem, der skal indsamle data og give overblik over jordbundens tilstand i EU.
- Sunde jord-økosystemer er en væsentlig faktor for bl.a. **biodiversiteten, klimaet og fødevarerproduktionen**. Kommissionen vurderer, at ca. 60 til 70% af jordbunden i EU er i dårlig tilstand.



- Ved at lave et overvågningssystem for jordbunden kan man bedre identificere årsagerne til at jordbunden forringes. Og dermed få det fornødne grundlag for at rette op på jordens sundhedstilstand.
- Kommissionen har således – meget fornuftigt – valgt **en trinvis tilgang**. Først sørger man for at indhente den fornødne viden. Det sker med det her forslag. Senere kan man så på det grundlag vurdere, om der er behov for yderligere regulering med konkrete mål og krav. Kommissionen foreslår selv, at man evaluerer området efter 6 år.
- Forslaget indeholder således **ingen bindende delmål eller genopretningskrav**, men alene en overordnet målsætning om at sikre **en sund jordtilstand i EU i 2050**.
- Udover overvågning, vurdering og rapportering af jordbundens tilstand, indeholder forslaget nogle principper for **bæredygtig jordforvaltning** og krav om kortlægning og risikobaseret vurdering af **jordforurening**.
- Regeringen hilser Kommissionens forslag **velkommen og bakker op om, at man styrker jordbundens sundhedstilstand** i EU.
- Det er vigtigt, at vi styrker den fælles tilgang til overvågningen af jordbunden i EU. Og det er vigtigt, at der tages hensyn til de forskellige fysiske og naturgivne forhold i EU-landene. En sund jord i Spanien er ikke nødvendigvis det samme som en sund jord i Danmark – med helt andre geologiske og klimatiske forhold.
- Det er også væsentligt, at vi får mulighed for at bygge videre på de veludviklede systemer vi allerede har herhjemme – med kortlægning, registrering og risikovurdering af forurenede arealer.
- Fra dansk side har vi en række elementer, som vi vil arbejde for, at få reflekteret og indarbejdet i teksten.
- Oplægget til den danske linje i det videre arbejde er indeholdt i regeringens **indstilling til forhandlingsoplæg**, som jeg nu vil læse op:



- *Det indstilles, at man fra dansk side støtter forslaget og dets formål om at styrke jordbundens sundhedstilstand i EU, idet der:*
- *lægges stor vægt på, at sikre et forbedret datagrundlag om jordbundens tilstand som en forudsætning for at sikre effektiv regulering i fremtiden*
- *lægges stor vægt på, at der etableres en ensartet tilgang til indsamling af data*
- *lægges stor vægt på, at grænseværdier for vurdering af jordbundssundhed kun fastlægges på nationalt niveau for de indikatorer, hvor der er tilstrækkelig viden hertil*
- *lægges stor vægt på, at byrder for erhvervslivet og det offentlige holdes på et minimum bl.a. ved at gøre forslagets principper for bæredygtig jordforvaltning til vejledende principper, at certificeringsordning for jordbundssundhed gøres frivillig for medlemsstaterne samt, at myndigheder under Forsvarsministeriet ikke forpligtes til at udlevere eller offentliggøre oplysninger, der kan kompromittere militær sikkerhed*
- *lægges stor vægt på, at omkostningerne til overvågningsindsatsen reduceres gennem forøget fleksibilitet til at anvende eksisterende data, øget brug af modellering og forlængelse af deadlines for overvågning*
- *lægges vægt på, at forslagets elementer om overvågningsindsatser så vidt muligt harmoniseres med overvågningsindsatser i andre direktiver og forordninger*
- *lægges vægt på, at mål og krav til forurenede og potentielt forurenede grunde kun dækker forurening fra punktkilder og ikke fra diffuse forureningskilder*



- lægges vægt på, at principper for arealinddragelse ikke stiller yderligere forpligtelser til VE-anlægsprojekter.
-

- **Punkt 7 vedrører Kommissionens forslag til revision af affaldsrammedirektivet.**
- Sagen er på rådsmødet til en politisk drøftelse.
- Jeg orienterede også udvalget om forslaget tilbage i oktober, da det var på landbrugs- og fiskeri-rådsmødet.
- Formålet med forslaget er at mindske miljø- og klimaaftrykket fra **tekstil- og fødevarerproduktionen**. Fødevarersektoren har det største miljøaftryk i EU, mens tekstilsektoren har det fjerdestørste.
- Der er to hovedelementer i forslaget.
- For det første skal der indføres nationale **reduktionsmål for madaffald** – herunder madspild. Kommissionen foreslår, at fødevarerindustrien skal reducere deres madaffald med 10 % i 2030, i forhold til 2020-niveau. Og husholdningslignende madaffald skal reduceres med 30 %.
- For det andet foreslår Kommissionen, at der indføres et **udvidet producentansvar for tekstiler**. Det vil i praksis betyde, at tekstilproducenterne skal finansiere og organisere indsamling, sortering og håndtering af tekstilaffald.
- Regeringen byder foreløbigt forslaget velkomment. Vi bakker op om omstillingen til cirkulær økonomi i fødevarer- og tekstilsektoren.
- Regeringen vil arbejde for Kommissionens forslag til reduktionsmål for madaffald. Og vi er også positive over for harmoniserede EU-regler om et udvidet producentansvar for tekstiler.



- Jeg regner med, at komme tilbage til udvalget i løbet af foråret for at indhente forhandlingsoplæg på sagen.
- Sidste punkt vedrører Kommissionens **forslag til forordning om forebyggelse af tab af plastgranulat for at reducere mikroplastforurening.**
- Denne sag er på rådsmødet til en politisk drøftelse.
- Plastgranulat er det råmateriale, der bruges i plastikproduktionen. For eksempel til at producere drikkeflasker, legoklodser og andre plastikprodukter.
- Formålet med forslaget er at reducere tabet af plastgranulat i miljøet og dermed reducere forureningen med mikroplast.
- Der tabes hvert år hvad der svarer til 7.200 lastvogne med plastgranulat i naturen i EU. Tab af plastgranulat er dermed den tredje største kilde til forurening med mikroplast.
- Forslaget retter sig mod **producenter, lageroperatører og transportører af plastikgranulat.**
- Der foreslås forskellige tiltag, der skal sikre forebyggelse mod spild og oprydning efter spild af plastgranulat. Blandt andet skal producenterne lave en risikovurderingsplan, og der stilles krav til udstyr og procedurer der skal modvirke spild under opbevaring.
- De mellemstore og store virksomheder skal desuden certificeres, så det sikres, at de lever op til forordningens krav.
- For **transportørerne** er der ligeledes en række foranstaltninger, der skal forebygge og håndtere tab under transporten.
- **Regeringen** hilser forslaget velkomment. Det er vigtigt, at forureningen med mikroplast reduceres, og vi bakker derfor op om formålet med forslaget.



- Vi støtter således, at der sættes ind over for både producenter, lageroperatører og transportører.
- Forhandlingerne af forslaget er først lige startet. Jeg ser frem til at drøfte forslaget nærmere med udvalget, når vi er nået længere i behandlingen.
- Til sidst vil jeg kort orientere om, at Danmark på rådsmødet har taget initiativ til en drøftelse – et såkaldt **AOB-punkt** – om eksport af tekstilaffald til udviklingslande. Vi ønsker, at der strammes op på kontrollen med eksport af tekstilaffald til udviklingslandene.
- Derfor foreslår vi, at Kommissionen fremsætter et konkret forslag til Baselkonventionen – så vi i EU sammen kan løfte denne vigtige problemstilling.
- Tak for ordet.